

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1341/2015
09.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле Р.М. из Б., чији је пуномоћник А. Х., адвокат из Б.Т., против туженог П.п.-т. АД Б.Т., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1901/14 од 04.02.2015.године, у седници већа одржаној дана 09.06.2016.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1901/14 од 04.02.2015.године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П1 440/2012 од 06.06.2014.године, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је ништаво решење туженог деловодни број 06-918-12 од 05.03.2012.године, деловодни број 06-918-12 који је тужиле отказан уговор о раду, деловодни број 06-3102/08 од 06.06.2008.године, те да се потврди да решење тужене од 05.03.2012.године деловодни број 06-918-12 не производи правно дејство, да се обавезе тужена да распореди тужилу на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми, знању и радном искуству и обавезе тужени да плати тужиле све настале парничне трошкове поступка са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду пресудом Гж1 1901/14 од 04.02.2015.године, ставом првим изреке преиначио је пресуду Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П1 440/2012 од 06.06.2014.године, тако што је усвојио тужбени захтев тужиле и утврдио да је ништаво решење туженог деловодни број 06-918-12 од 05.03.2012.године којим је тужиле отказан уговор о раду број 06-3102/08 од 06.06.2008.године и потврђено да решење туженог деловодни број 06-918-12 од 05.03.2012.године не производи правно дејство, обавезан тужени да тужилу распореди на послове и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми, знању и радном искуству, као и да тужиле

надокнади трошкове парничног поступка у износу од 183.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужили на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 33.000,00 динара.

Незадовољан правноснажном одлуком другостепеног суда, тужени је поднео ревизију којом исту побија из разлога битних повреда одредаба Закона о парничном поступку и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао ревизијом побијану другостепену пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11) и члана 23. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 55/14) и утврдио:

Ревизија туженог је неоснована.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП на које ревизијски суд пази по службеној дужности, нити се ревизијом указује на друге повреде поступка које би биле битне.

Према чињеничном стању, тужила се налазила у радном односу на неодређено време код туженог од 1984.године, а уговором о раду број 06/3102/08 од 06.06.2008.године одређено да обавља послове живинарског радника број 1. На овим пословима тужила је добила здравствене тегобе, па је у току 2011.године одређена да обавља друге послове који су процењени као лакши и који су квалификовани као послови живинарског радника. Дана 17.08.2011.године код туженог је донет Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова, према којем Правилнику су у друштву образоване организационе јединице, између осталих и организациона јединица М.и., у којој организационој јединици су предвиђени послови живинарског радника. Генерални директор дана 10.03.2012.године донео је одлуку о измени Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова на основу којег је у организационој јединици М.и. дошло до смањења броја извршилаца на пословима живинарског радника за 2 извршиоца, а у организационој јединици Ж.п. на овим пословима дошло је до смањења 3 извршилаца; у комерцијалној служби смањен је број извршилаца на пословима референта продаје за 2 извршиоца. Дана 05.03.2012.године, тужили је од стране генералног директора туженог донето решење о отказу уговора о раду број 06/918/12 и отказан јој уговор о раду број 06/3102/08 од 06.06.2008.године на пословима живинара 1 у М.и.-п., због престанка потребе за њеним радом услед извршених организационих променама унутар друштва туженог. Ово решење достављено је тужили 07.03.2012.године, и као запосленој за чијим радом је престала потреба, исплаћена јој отпремнина, јер тужени као послодавац тужили није могао да обезбеди ни једно од права у складу са чланом 171. Закона о раду, општим актом и уговором о раду (преквалификација, доквалификација ...).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда правилно је другостепени суд применио материјално право када је утврдио да је ништаво решење о отказу уговора о раду тужиље.

Одредбом члана 153. став 1. Закона о раду, прописано је да је послодавац дужан да донесе Програм решавања вишка запослених, ако утврди да ће због технолошких, економских и организационих промена у оквиру периода од 30 дана доћи до престанка потребе за радом запослених на неодређено време (став 1.). Ставом 2. овог члана Закона прописано је да је Програм дужан да донесе и послодавац који утврди да ће доћи до престанка потребе за радом најмање 20 запослених у оквиру периода од 90 дана из разлога наведених у ставу 1. овог члана, без обзира на укупан број запослених код послодавца, док је одредбом члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду, ако постоји оправдан разлог и то ако услед технолошких, економских и организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

У конкретном случају, тужилји је отказан уговор о раду дана 05.03.2012.године, услед организационих промена код туженог, односно смањења броја извршиоца на пословима живинар 1 у м.и.п., на којима је тужилја радила. На тај начин за радом тужиље је престала потреба код туженог.

Међутим, у ситуацији, када у поступку оглашавања тужиље као запослене за чијим радом је престала потреба, није претходио поступак прописан одредбом члана 153. Закона о раду, не може се утврдити о каквим организационим променама се ради, који је укупан број запослених код туженог, а који је број оних запослених за чијим радом престаје потреба, следи да тужени није испоштовао поступак прописан законом приликом утврђивања престанка потребе за одређеним бројем запослених, међу којима и тужилја, због чега је оспорено решење о отказу уговора о раду незаконито. Решавање вишка запослених започиње доношењем Програма уколико је послодавац у обавези да га донесе. То је условљено бројем запослених којима се отказује уговор о раду или он такву обавезу не би имао с обзиром на број запослених којима намерава да откаже уговор о раду, услед технолошких, економских и организационих промена. Програм решавања вишка запослених претходи елаборат о структурним променама које доводе до вишка запослених. Без елабората послодавац не може знати да ли је или није у обавези да приступи доношењу Програма. У конкретном случају ово је изостало, па поступак оглашавања тужиље запосленом за чијим радом је престала потреба није спроведен у складу са законом, општим актом и уговором о раду. То што је донета одлука о изменама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова је само разлог због кога се покреће поступак проглашавања вишка запослених, али како то правилно закључује и другостепени суд није могла послужити као основ за утврђење да су код туженог настале организационе промене, које је тужени користио као основ за отказ уговора о раду тужилји у смислу члана 179. став 1. тачка 9. Закона о раду.

Тужени у ревизији потражује трошкове поступка по ревизији у неодређеном износу, што је супротно члану 163. став 2. ЗПП, због чега ови

трошкови туженом нису признати, имајући у виду да је другостепеном пресудом правилно одлучено о трошковима поступка применом члана 153, 154. и 163. ЗПП.

На основу овлашћења из члана 414. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, без детаљног образлагања ревизијске одлуке, будући да се у ревизији понављају жалбени наводи, које је другостепени суд правилно оценио, а образлагањем ревизијске одлуке не би се постигло ново тумачење права, нити допринело ујединаченом тумачењу права.

**Председник већа – судија
Снежана Андрејевић,с.р.**